

Školitelský posudek na diplomovou práci Sylvie Polákové „PROMĚNY IMAGINACE-PORTRÉTU MĚSTA VLIVEM DIGITÁLNÍCH TECHNOLOGIÍ V KONTEXTU ANALOGOVÝCH MÉDIÍ“

Předložená diplomová práce je z jistého pohledu „archeologickou mapou“, která ohledává a sonduje prehistorii tématu velmi aktuálního – odkrývá proměny obrazu města před tím, než se jej začaly zmocňovat nová média. Digitální technologie a nová média tak tvoří určitý horizont práce, ke kterému se diplomantka postupně blíží, nicméně ji zajímají především historické vrstvy a poryvy, které tvoří podloží imaginace portrétování a uměleckého „obývání“ městského prostoru.

Výsledný text je tedy veden od „analogie pokrevní příbuznosti města a filmu“ jako moderních fenoménů přelomu 19. a 20. století, zastavuje se u imaginace města v díle avantgardních filmařů, přechází k obrazu města jakožto dějiště revolucí 60. a 70. let 20. století, aby se zastavila u proměny městské imaginace ve virtuálním a digitálním prostoru konce století 20. a začátku 21. Drobná digrese je pak věnována „osudu“ města v díle vybraných fotografů-portrétistů měst.

Spojovací figurou celé práce je postava flâneura jakožto nezávislého pozorovatele a „milovníka“ města, který se napájí jeho energií a zároveň doplňuje svým bloumáním a zaznamenáváním jeho atmosféru. Právě u flâneura začíná, podle mnohých teoretiků moderny, ponořené vidění města jako krajiny, ona baudelairovská a benjaminovská poetika a „botanika“ asfaltu, tedy naprostá proměna obydlování, prožívání a zobrazování městské krajiny. Diplomantka velmi poutavě ukazuje, jak se v postupném vývoji zobrazování města flâneur jako nezúčastněný požitkář proměňuje nejprve v avantgardního, občas voyeurského konstruktéra, a dále v aktivizovaného sabotéra, který chce „své“ město zachránit před infiltrací maloměšťáka, a nakonec v melancholického, mírně či více paranoidního poutníka virtuálními prostory, ve kterých na každém rohu může čekat nějaká „dohlížecí“ technologie.

Volba flâneura jako ústřední postavy se tak ukazuje jako velmi zdařilá, inspirativní jsou i úvahy o osudu a místě „flâneuse“, tedy ženské obdoby flâneura, v městském půdorysu a imaginaci. Portréty města jsou přiblíženy v konkrétních analýzách – avantgardu zastupují filmy BERLÍN, SYMFONIE VELKOMĚSTA a MUŽ S KINOAPARÁTEM, potažmo také PRAHA V ZÁŘI SVĚTEL, která už stojí částečně na hraně k osvětovým a průmyslovým filmům analyzovaným v další kapitole. „Saboteurské“ filmy pak představují NA SLOVÍČKO, NICE a méně známý DEN VE MĚSTĚ Pontuse

Huléna. Příkladem „flâneuského“ filmu je se pak zabývá velmi inspirativní analýza snímku CLÉO OD PĚTI DO SEDMI. Z fotografií zabývajících se dlouhodobě městem v práci figurují William Klein a Nobuyoshi Araki, přičemž tato kapitola by mohla být rozšířena na mnohé další. Zástupci „postmoderního“ obrazu města jsou zde pak především Chris Marker a Sarah Morris.

Text je tedy jakousi selektivní mapou vývoje portrétování města, proměn jeho politických významů i přepínání managementu „vidění“ v městském prostoru a jeho obrazu. Tato mapa diplomantce myslím velmi dobře poslouží jako „podloží“ v její další práci, kdy se chystá věnovat již přímo a podrobněji právě funkci městského prostoru v nových médiích.

Jednotlivých oddílech práce nalezneme mnoho skvělých postřehů – namátkově vybírám úvahy o „intoxikaci z města“ a „vyznávání městského kultu“ u avantgardistů, vnímání Markerových filmů jako záznamu „flâneurování paměti“ a vyzdvížení momentů reflexivity jeho snímků, naznačení zajímavých analogií mezi průmyslovými filmy 30. let a reklamními snímky vytvořenými 3D softwarem v současnosti či třeba asi nejzdařilejší analýza celé práce, kdy je BEZÚČELNÁ PROCHÁZKA čtena jako protokol o přerodu procházejícího se ve flâneura se zvláštním důrazem na okamžik jeho „rozhodnutí se pro město“, nebo rozboru PRAHY V ZÁŘI SVĚTEL z pohledu Viriliových teorií o osvětlení jako disciplinačním aparátu.

Nicméně v práci nacházím i drobné nedostatky – především úvodní oddíl o flâneurovi by mohl pracovat s více zdroji, často je zde také citováno „z druhé ruky“, a to i v případech, kdy jsou zdrojové texty poměrně dobře dostupné. Literatury o flâneurii, ať již mužské či ženské, se v posledních několika desetiletích objevil přímo nadbytek, a je škoda, že diplomantka nevěnovala více času jejímu prostudování. Nicméně zvolený výběrový vzorek, byť je velmi úzký, interpretačně využila velmi obratně. Text by také potřeboval jazykovou korekturu.

Výsledný text i přes výše uvedené výhrady naprosto splňuje požadavky na diplomovou práci, proto jej doporučuji k obhajobě a pro drobné výtky navrhuji hodnocení velmi dobře.

Praze dne 17.9. 2006

PhDr. Petra Hanáková, Ph.D., KFS FF UK